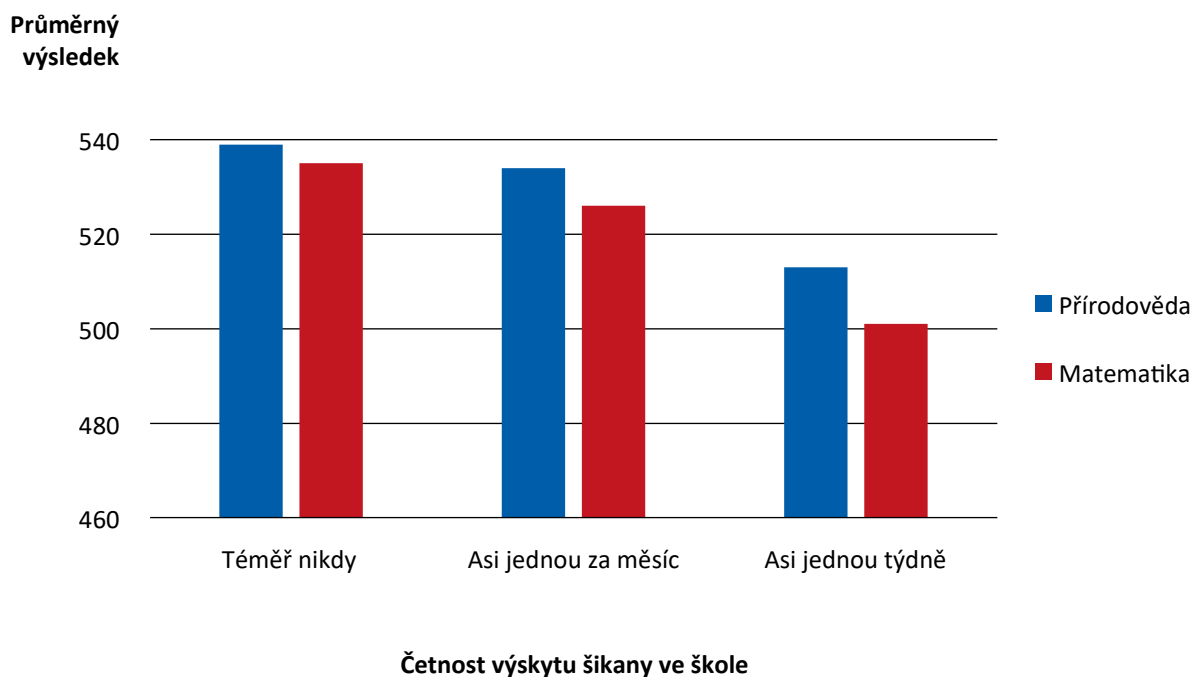

Obrázek 4.2 Výsledky českých žáků dle četnosti výskytu šikany ve škole
(TIMSS 2015 – 4. ročník)

V průměru se čeští žáci 4. ročníku setkávají se šikanou poněkud méně často (60 % se s ní neseťkává téměř nikdy, 28 % asi jednou za měsíc a 12 % asi jednou za týden), než je celkový průměr všech zemí v šetření TIMSS 2015. Na obrázku 4.2 jsou znázorněny průměrné výsledky skupin českých žáků v matematice a v přírodovědě podle četnosti výskytu šikany mezi žáky ve školách. Nejméně často se šikana vyskytuje ve školách v Koreji, tři čtvrtiny žáků se s ní téměř neseťkává, navíc jsou rozdíly ve výsledcích žáků jednotlivých skupin minimální. V pěti evropských zemích (Chorvatsko, Irsko, Polsko, Finsko, Norsko) se přibližně 70 % žáků se šikanou téměř neseťkává. Nejhorší je podle vyjádření žáků situace na Novém Zélandu, se šikanou se téměř neseťkává jen asi 40 % žáků, ale naopak jednou týdně se s ní seťkává 24 % žáků.

Studijní úspěch

Jeden z faktorů, který v šetření TIMSS 2015 popisuje školní klima, byl nazván *důraz školy na studijní úspěch*. Ve skutečnosti byly odvozeny dva indexy, jeden z odpovědí ředitelů a druhý z odpovědí učitelů na otázku „*Jak byste ohodnotil/a úroveň následujících aspektů ve vaší škole?*“. V otázce hodnotili baterii položek¹³ na pětibodové škále: *velmi vysoká, vysoká, střední, nízká a velmi nízká*. Na základě skóre na vytvořených škálách indexů byly pro dané ukazatele definovány tři kategorie: *velmi vysoký důraz, vysoký důraz a střední důraz*.

Na základě odpovědí ředitelů byla Česká republika hodnocena v důrazu školy na studijní úspěch jako jedna z nejhorších evropských zemí a členských zemí OECD. Spolu s dalšími sedmi zeměmi (Belgie, Francie, Itálie, Maďarsko, Nizozemsko, Norsko, Slovinsko) zde neklade žádná škola na studijní úspěch velmi vysoký důraz. Nejlépe byla hodnocena Korea a Irsko. Pouze jedna třetina českých žáků chodí do škol s vysokým důrazem na úspěch a dvě třetiny jich jsou ve školách, kde na úspěch kladou pouze střední důraz.

¹³ Otázka pro ředitele i učitele obsahovala položky: pochopení cílů ŠVP ze strany učitelů; úspěšnost učitelů při realizaci ŠVP; nároky učitelů na výsledky žáků; spolupráce učitelů na zlepšení výsledků žáků; schopnost učitelů žáky inspirovat; zapojení rodičů do činnosti školy; ochota rodičů zajistit, aby žáci byli připraveni se učit; nároky rodičů na výsledky žáků; zájem rodičů na dobrých výsledcích žáků; tlak rodičů, aby škola udržovala vysokou úroveň vzdělávání; snaha žáků dobře ve škole prospívat; schopnost žáků dosahovat vzdělávacích cílů; respekt žáků ke spolužákům, kteří ve škole vynikají. Z dotazníku pro učitele byla do indexu zařazena navíc položka – spolupráce mezi vedením školy a učiteli při plánování.